

ЗАСТАРЕНОСТ И ПРЕКИН НА ЗАСТАРЕНОСТ (член 349-370)

- * Општо правило- престанок на правотот да се бара присилно исполнување на обврската;
- * Настапување – кога ќе истече определеното време со Закон во кое можело да се бара исполнување;
- * Кога почнува да тече - првиот ден по денот кога доверителот имал право да бара исполнување;
- * Кај трпење, несторување, првиот ден од кога должникот постапил спротивно;
- * Настапува кога ќе истече последниот ден;

- * Засметување на времето во корист на должниковите претходници
- * Забрана за промена на законските рокови
- * Забрана за договарање рокот да тече одново
- * Забрана за откажување од застареноста пред да истече времето определено за застареност
- * Писмено признание еднакво на откажување
- * Исто дејство – давање залог за застарено побарување
- * Исполнување на застарена обврска, нема право на враќање

- * Обезбедено побарување со залог или хипотека,
МОЖНОСТ за намирување од оптоварен предмет, ако
го држи предметот или запишаното право во јавната
книга (не и застарени побарувања на камати и други
повремени побарувања)
- * Споредни побарувања – застаруваат кога ќе
застари и главното побарување
- * Не се применуваат правилата од член 359 од ЗОО;

Време потребно за застареност

- * Општ рок- пет години член 360 од Законот за облигационите односи
- * Повремени побарувања член 361, стасуваат годишно или во пократки временски периоди, камати, издржување - три години од стасаноста на секое одделно давање
- * Исто и за ануитетите(на важи и за отплата во рати и други делумни исполнувања)

Застареност на самото право – член 362

- * Самото право од кое потекнуваат повремените побарувања – пет години од стасаноста на најстарото неисполнето побарување
- * Не може да застари правото на издржување според закон
- * Меѓусебни побарувања од договор во прометот на стоки и услуги - член 363 -3 godini
- * Застарувањето тече одвоено , за секоја испорака , работа,услуга
- * Побарување од закупнина – застарува за 3 години
- * Побарување на надомест на штета – 3години од дознавање за штетатата и штетникот

Побарување на надомест на штета
причинета со кривично дело
– рок за кривично гонење-

- * Едногодишен рок за застареност
- * Побарувања утврдени пред судот , друг орган, застаруваат за 10 години
- * За повремените побарувања од такви одлуки кои стасуваат во иднина , застаруваат во рокот за застареност на повремените побарувања
- * Рокови кај договорите за осигурување член 369

ПРЕКИН НА ЗАСТАРУВАЊЕТО

- * Кога должникот го признае долгот, со изјава , на посреден начин (пр. давање отплата, плаќање на камата, давање на обезбедување);
- * Подигање на тужба
- * Откажување (доверителот се откажува од тужбата), отфрлање, одбивање на тужба – не настапува прекин
- * Отфрлање на тужба поради ненадлежност – во рок од 3 месеци по правосилноста - нова тужба, прекин со првата тужба (примери од судска пракса за член 379 и 366 од Законот за облигационите односи)

- * Повикување на должникот – не е доволно доверителот усно или писмено да го повика (на пример со опомена пред тужба)
- * Рок за застареност во случај на прекинување – тече одново
- * Застарување со признание – тече одново од признанието
- * член 381 став 3 од Законот за облигационите односи
- * Со пријава во стечај (одново, од окончување на стечајот – исто и кај барање за присилно извршување
- * Застареност кај новација